

Ο Γέροντας Εφραίμ, ο Ηγούμενος της αγάπης και της προσφοράς

[Ορθοδοξία](#) / [Θρησκευτική ζωή](#)

[Χρήστος Οικονόμου, Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας Πανεπιστημίου Λευκωσίας](#)

Μετά από τρεισήμισι μήνες επέστρεψε στο Άγιον Όρος και στη Μονή της μετανοίας του ο Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου, Γέροντας Εφραίμ, αφού ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα αποθεραπείας και αποκατάστασης της υγείας του. Έπειτα από τη νοσηλεία του στο Νοσοκομείο “Ευαγγελισμός” στην Αθήνα, όπου μεταφέρθηκε εσπευσμένα από το Άγιον Όρος, λόγω κορονοϊού, έφθασε στα όρια του θανάτου, αλλά ο Θεός έκρινε αναγκαία την παρουσία του σε αυτόν τον κόσμο, για να συνεχίσει να δίνει τη μαρτυρία της αλήθειας του Ευαγγελίου, να εξομολογεί πλήθος πιστών και να τους οδηγεί στη μετάνοια και τη σωτηρία. Του έδωσε χρόνο να συνεχίσει το τεράστιο και μοναδικό στον Ορθόδοξο χώρο φιλανθρωπικό έργο της Μονής Βατοπαιδίου και το πλούσιο θεολογικό συγγραφικό και διδακτικό έργο του προς δόξαν του Τριαδικού Θεού και της Εκκλησίας, του λαού του Θεού.

Όλους αυτούς τους τρεισήμισι μήνες παρακολουθούσαμε εναγωνίως την

καθημερινή εξέλιξη της υγείας του από τα γραφεία του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, στο Μετόχι του Κύκκου. Κορυφώνονταν καθημερινά η αγωνία μας, γιατί η πορεία των γεγονότων δεν ήταν ενθαρρυντική και τότε με αυτήν την αγωνία δεν αρκούσε μόνο η εκτενέστερη προσευχή, αλλά και η προσφυγή σε παρακλήσεις στη Μεγαλόχαρη Παναγία, την Ελεούσα του Κύκκου, να δώσει λύτρωση στη δοκιμασία του Γέροντα Εφραίμ και στη δική μας θλίψη. Δυστυχώς ο θάνατος ενός αγαπημένου φίλου, του Αρχιμανδρίτη π. Αλεξίου Εγκλειστριώτη, ο οποίος είναι και αδελφός του Μητροπολίτη Κύκκου Νικηφόρου, μας οδήγησε στην τραγικότερη εμπειρία των ανεμβολίαστων φίλων και αδελφών για τον κορονοϊό. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Γέροντας Εφραίμ: “Πέρασα πολύ δύσκολα, αντιμετώπισα τον θάνατο κατάματα, αλλά μου φαίνεται ότι πήρα αναβολή για τον θάνατο”.

Γνωρίζω προσωπικά από τη δεκαετία του 1990 τον Ηγούμενο του Βατοπαιδίου. Έζησα πολλές από τις μεγάλες δοκιμασίες του στην Κύπρο, κατά τα Ιωσηφικά και τα Αθανασιανά γεγονότα, όπου με τον τότε Ηγούμενο Κύκκου και τώρα Μητροπολίτη Κύκκου Νικηφόρο, και εγώ, ως Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, συμβάλαμε ουσιαστικά στην ομαλοποίηση των καταστάσεων της ζωής της Εκκλησίας της Κύπρου και της νεοσυσταθείσας αδελφότητας του Γέροντα Ιωσήφ, η οποία ξεκίνησε από την Μίνθη της Πάφου της Κύπρου και εξελίχθηκε στην μεγαλύτερη μοναστική αδελφότητα του Αγίου Όρους το 1990, με περίπου 130 μοναχούς και δόκιμους, στη Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου. Εδώ έχουν απόλυτη εφαρμογή τα λόγια του Φαρισαίου

Γαμαλιήλ, που εξεφώνησε ενώπιον των μελών του Συνεδρίου των Ιουδαίων. Τότε συνέστησε στους Ισραηλίτες να μην κακοποιήσουν τους Αποστόλους, οι οποίοι τους δήλωσαν ρητά και κατηγορηματικά ότι πρέπει να πειθαρχούμε στον Θεό μάλλον παρά στους ανθρώπους: “πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις” (Πράξεις 5, 29). Και συνέστησε στους Ιουδαίους, ο σοφός Γαμαλιήλ, να μείνουν μακριά από τους Αποστόλους και να τους αφήσουν, γιατί αν αυτά που σκέφτονται ή κάνουν έχουν ανθρώπινη προέλευση, θα καταλυθούν. Αν όμως είναι από τον Θεό, δεν μπορείτε να τα καταστρέψετε, μην τύχει και βρεθείτε και θεομάχοι: “καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλή αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μή ποτε καὶ θεομάχοι εὕρεθῆτε” (Πράξεις 5, 38-39). Και είναι εκ Θεού το έργο του Γέροντα Ιωσήφ, του Γέροντα Εφραίμ και του Γέροντα Αθανασίου, σήμερα Μητροπολίτη Λεμεσού, ο οποίος ανήκει σε αυτή την ευλογημένη συνοδεία, διότι συνεχίζει τώρα και τριάντα χρόνια στο Άγιον Όρος και στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου και στην Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού, και μόνο θεομάχοι άνθρωποι δεν μπορούν να δουν στη φανατική τύφλωσή τους αυτό που προφήτευσε ο σοφός Γαμαλιήλ. Αν το έργο αυτό ήταν ανθρώπινο, θα είχε καταλυθεί, επειδή όμως είναι έργο Θεού, έδωσε πολλούς καρπούς.

Ήδη φέτος γιορτάστηκαν τα τριάντα χρόνια από την ανάδειξη του Γέροντα Εφραίμ, στη θέση του Ηγουμένου της Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, και είχα την ιδιαίτερη τιμή και χαρά, να παρευρίσκομαι στους σεμνούς εορτασμούς, γιατί διδάσκω θέματα Βιβλικής Θεολογίας, ως προσκεκλημένος Καθηγητής του ειδικού Προγράμματος Υποτροφιών “Ευγένιος Βούλγαρης”, που διεξάγεται με σκοπό την επιμόρφωση Μεταπτυχιακών και Διδακτορούχων φοιτητών από όλο τον κόσμο της Ορθοδοξίας στο Βατοπαίδι.

Γιορτάστηκαν με σεμνότητα και ταπείνωση, όπως ταιριάζει στον χαρακτήρα και το ήθος του Γέροντα Εφραίμ. Ο Ηγούμενος της Μονής Βατοπαιδίου διασώθηκε από βέβαιο θάνατο, χάριτι Θεού και τον αγώνα και τη σοφία των έγκριτων ιατρών του Νοσοκομείου “Ευαγγελισμός”, οι οποίοι χειρίστηκαν το θέμα της ασθένειας του κορονοϊού. Είναι γλαφυρός ομιλητής, εγκρατής γνώστης του βιβλικού και πατερικού λόγου, και όπως ο ίδιος διακηρύττει, “είναι φοιτητής της ερήμου”. Μία έρημο, την οποία παρέλαβε στο Βατοπαίδι και της έδωσε ζωή. Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του Γέροντα Εφραίμ είναι η ηρεμία, η γαλήνη και η αισιοδοξία, την οποία εκπέμπει στον κάθε άνθρωπο με το βλέμμα και την καλοσύνη του. Είναι άνθρωπος αγάπης, φιλανθρωπίας με αισθήματα οικτιρμού για τον κάθε πονεμένο άνθρωπο, ο οποίος προσφεύγει σε αυτόν και το πετραχήλι του, για να εξομολογηθεί και να ορθοδρομήσει στην πορεία της ζωής του, σύμφωνα με τον λόγο του Ευαγγελίου και τη σοφία των Πατέρων της ερήμου. Επίσης καθοδηγείται

από θεοειδές βίωμα των σύγχρονων Αγίων και Οσίων, με τους οποίους προσωπικά συνδέονταν για πολλά χρόνια στο Άγιον Όρος, όπως ο Όσιος Παΐσιος, ο Πορφύριος, ο Τσαλίκης κ.λπ. Ο σκοπός της εξομολόγησης πλήθους πιστών, οι οποίοι καταφεύγουν στον Γέροντα, είναι να τους οδηγήσει σε μετάνοια και σωτηρία.

Παράλληλα με την πνευματική διάσταση του έργου του Γέροντα Εφραίμ στον τομέα του λόγου του Θεού και τη σοφία των Πατέρων είναι και η τεράστια φιλανθρωπική δράση της Μονής Βατοπαιδίου προς τους πάσχοντες αδελφούς. Η διήγηση του Ιησού Χριστού για την ημέρα της μελλούσης Κρίσεως, ευθυγραμμίζεται πλήρως προς το φιλανθρωπικό έργο της Μονής Βατοπαιδίου. Η κληρονομιά της Βασιλείας του Θεού είναι συνδεδεμένη με την έκφραση αγάπης και φιλανθρωπίας προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο (Ματθαίου 25, 35-46). Βασική ανάγκη του ανθρώπινου σώματος είναι η διατροφή, για αυτό και ο Χριστός θεωρεί ως ανθρώπους του Θεού και κληρονόμους της Βασιλείας των Ουρανών, αυτούς που προσφέρουν τροφή στους πεινασμένους, αυτούς που ξεδιψούν τους διψασμένους, αυτούς που περιμαζεύουν τους ξένους. Ακόμη αυτούς που ντύνουν τους γυμνούς, επισκέπτονται και στηρίζουν τους αρρώστους, αυτούς που επισκέπτονται και φροντίζουν για την απελευθέρωση των φυλακισμένων. Ο Γέροντας του Βατοπαιδίου προσφέρει αφειδώλευτα για την κοινωνική στήριξη των ανθρώπων του κόσμου, οι οποίοι είναι παραδομένοι σήμερα στη στέρση και των στοιχειωδών αναγκών και στην εγκατάλειψη. Είναι γεγονός ότι στις ημέρες μας βλέπουμε να εφαρμόζεται με απόλυτη ακρίβεια ο λειτουργικός λόγος της Εκκλησίας μας: “πλούσιοι έπτώχευσαν καὶ έπέινασαν, οἱ δὲ έκζητοῦντες τὸν

Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ” (Ψαλμός 33, 11).

Ὅπως ἔχει ἐπισημανθεῖ πρόσφατα (27.07.21) και σε ἄρθρο του Λόγιου Μητροπολίτη Ναυπάκτου κ. Ιερόθεου για τον Γέροντα Εφραίμ: “Οι θεολογικές ανησυχίες του Ηγούμενου π. Εφραίμ Βατοπαιδινού”, ο Ηγούμενος της Μονής Βατοπαιδίου είναι ἄριστος γνώστης της Ορθόδοξης Θεολογίας και αυτό, κατά τη γνώμη μου, διατυπώνεται σε ἕνα πλήθος συγγραμμάτων, που ἔχει γράψει και φωτίζουν πλήθος αναγνωστών. Αναφέρει χαρακτηριστικά ο Ναυπάκτου Ιερόθεος: “Αυτή, ὁμως, η αγάπη του Γέροντα Εφραίμ για την Ορθόδοξη Θεολογία δεν παρέμεινε σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά και σε πρακτικό. Ἦθελε με ὅλη την καρδιά του η Ορθόδοξη Θεολογία των Προφητῶν, Αποστόλων και Πατέρων, ὅπως διατυπώθηκε στις Οικουμενικές Συνόδους, να περάσει στον λαό, ἀκόμη και στις Θεολογικές Σχολές. Μέσα σε αυτήν την προοπτική μου ἔκανε κατά καιρούς διάφορες προτάσεις”. Τα θεολογικά συγγράμματα, λοιπόν, του Γέροντα Εφραίμ και εὐάριθμα εἶναι και ποιοτικό επίπεδο ἔχουν και αξίζει τον κόπο να γίνει ειδική μελέτη και ειδικός λόγος.

Ολοκληρώνοντας αυτή την αξιολογική παρέμβασή μου για τον Γέροντα Εφραίμ, αισθάνθηκα ιδιαίτερη χαρά βλέποντάς τον από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να φθάνει υγιής στη Μονή της μετανοίας του και να τον υποδέχεται το πλήθος των αδελφῶν της Μονής και να δοξολογούν τον Τριαδικό Θεό με ψαλμούς και ὕμνους και ὠδές πνευματικές. Ο Γέροντας της Οικουμενικής Ορθοδοξίας ανέλαβε από τις 11 Σεπτεμβρίου 2021 και πάλι το πηδάλιο της Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, κατά βούληση Θεοῦ, για να συνεχίσει να ποιμαίνει το πλήθος των Μοναχῶν, αλλά και να καθοδηγεί το τεράστιο πλήθος των πνευματικῶν παιδιῶν του, τα οποία κάτω από το πετραχήλι του βιώνουν την ἐμπειρία της μετάνοιας και της σωτηρίας. Αλλά και φωτίζει το πλήθος των ακροατῶν του, οι οποίοι από ὅλο τον κόσμο διψοῦν τον λόγο του.

Εἶμαι βέβαιος, ὅτι οι προσευχές των αδελφῶν της Μονής Βατοπαιδίου και ὅλων των αγιορειτῶν πατέρων, αλλά και ενός πλήθος Αρχιερέων, Ιερέων, Διακόνων και πιστοῦ λαοῦ, οι οποίοι συνδέονται προσωπικά με τον Γέροντα Εφραίμ, τον επανέφεραν εκ του θανάτου στη ζωή και ο Θεός τον παρέδωσε ζώντα μετά το παθεῖν, για να συνεχίσει το μεγάλο πνευματικό, πολιτιστικό και κοινωνικό ἔργο του προς δόξαν Θεοῦ.

Γέροντα Εφραίμ, εκ μέρους του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, του οποίου ἔχω την τιμή να εἶμαι Πρόεδρος, σου ευχόμαστε εκ βάθους καρδιάς να σε ἔχει ο Θεός καλά και να σε σκέπει η Παναγία, στην οποία αφιέρωσες τη ζωή σου.

<https://bit.ly/2Z1zXkp>